

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 35. Joannes Saresberiensis ejusque Scripta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

Ligerim amnem, unde cognomentum ac- Sæcul. XII.
cepit. Is ex Archidiacono Parisiensi an- A. C. 1159.
no millesimo centesimo sexagesimo Epi-
scopus creatus est, eamque Sedem annis
triginta sex tenuit.

§. XXXV.

*Joannes Saresberiensis ejusque
Scripta.*

Quis illa ætate Reipublicæ Literariæ
status fuerit, ex Scriptis quoque
Joannis Saresberiensis cognoscitur, ita
dicti, quod in illa Diœcesi in Anglia
natus esset. Is vix pueritiam egressus
studiorum causa Parisios venit anno se-
cundo post obitum Henrici I. Regis An-
glia, nempe anno millesimo centesimo
trigesimo septimo. Prima Dialecticæ *Sup. Lib.*
elementa didicit Petro Abaelardo Ma- *LXVIII.*
gistro, qui tunc in monte S. Genovesæ *§. 34.*
maxima eruditionis laude docebat. Ubi
Abaelardus discessit, Joannes Albericum
Remensem prælegentem audiit, Dialecti-
cum celeberrimum, Nominalium Sectæ
hostem acerrimum. Præterea alterum *Joan. Sar.*
Magistrum simul auscultabat, quemdam *Met. II. c. 10.*
Anglum, nomine Robertum Melodunen-
sem, quod olim in illa urbe scholæ
præfuisset, postea Episcopum Herfor-
diensem. Postquam biennio duobus hi- *Sup. lib.*
sce Magistris operam impendisset, Joan- *LXVII.*
nes *§. 22.*

Sæcul. XII. A. C. 1159. nes ad Grammaticam rediit, cui per triennium studuit, Guilielmo *de Conques* præceptore. Tum iterum Disciplinas omnes repetiit sub Richardo Episcopo, viro universis scientiis imbuto, cujus non tam eloquentia quam soliditas maximi aestimabatur, rursusque singulari diligentia Rhetoricæ vacavit.

Porro Joannes propriam scientiam perficiebat docendo quorumdam virorum nobilium filios, ut sibi *Minerval* & *Alimenta* compararet. Exinde in *Adami* Doctoris Angli, inter Aristotelicos eximii, amicitiam intravit, & postquam alios informandi necessitate tribus annis fuisset impeditus, iterum Logicæ & Theologiæ in schola *Gilberti Porretani*, & tandem soli Theologiæ, sub *Roberto Pullo* & *Simone de Poissi*, incubuit. Joannes *Saresberienfis* duodecim circiter annis, nempe usque ad annum millesimum centesimum quadragesimum nonum, diversis hisce studiis occupatus est.

Jo. Sarisb. ep. 1. 2. 3. &c. Joannes noster juvenis, inter Clericos *Cantuarienses* assumtus, exinde *Theobaldi* Archiepiscopi Clericus domesticus & Notarius fuit, quod ex primis ejus Epistolis, hujus Antistitis nomine scriptis, apparet. Sub illud tempus magnum scripsit volumen, quod vocavit *Polycration* seu de Nugis Curialibus & de

de vestigiis Philosophorum, anno mille- Sæcul. XII.
 simo centesimo quinquagesimo nono, de A. C. 1159.
 dicatum præcipuo Henrici II. Regis An-
 gliæ Ministro, nempe Thomæ *Becquet*, p. 6. 693.
 tunc Regem suum in obsidione Tolosæ
 comitanti. In principio hujus Operis An liceat
 Joannes Saresberiensis refert, & vitupe- Tyrannum
 rat Nugas Principum, videlicet venatio- occidere.
 nem, lusus, Musicam, Moriones, Magos, lib. I. c. 4. 5.
 Ariolos, & Astrologos, ita tamen ut ipse &c.
 Auctor plus æquo sycophantarum isto- II. c. 15. 19.
 rum præstigiis tribuisse videatur.

In assentatores acriter invehitur, & III. c. 4. 5.
 arrepta occasione dicit, licere Tyrannis
 adulari, cum liceat ipsos occidere. *Quip-* c. 15.
pe, subjungit, non solum licet, sed etiam
æquitas postulat, tyrannos occidi; quia
qui nutu suo & arbitrio gladium ar-
ripit, gladio perire dignus est, & qui
hostem communem non persequitur, in
se ipsum & in Rempublicam peccat.
 In fine Operis sui iterum periculosissi- VIII. c. 20.
 mam doctrinam repetit, putatque eam
 confirmari auctoritate S. Scripturæ, ubi
 exempla *Aod, Jabel, & Judith* narrantur.
 Veruntamen illos Principes ab hac per-
 nicie immunes & exemptos esse vult,
 quibus fidem juravimus. Venenum au-
 tem adhiberi nullis unquam in adjunctis
 fas esse affirmat (*). Dicit Principem de
 manu

(*) Ex his patet, Joannem Saresberiensem
 neuti-

Sæcul. XII. manu Ecclesiæ gladium, & jus malos
 A.C. 1159. coercendi accipere, atque esse Sacerdo-
 VII. c. 20. tii ministrum, qui hanc potestatis par-
 tem, Sacerdotibus indignam, exsequa-
 tur. Unde infert, auctoritatem civilem
 Ecclesiastica esse inferiorem, & Sacerdo-
 VII. c. 19. tem a Principe potestatem auferre posse,
 quam dedit.

Hinc dispicimus, quam strenue po-
 p. 477. steri inaudita Gregorii VII. principia non
 modo amplexi fuerint, sed etiam exten-
 dere ausi sint.

Auctor etiam contra illos vehemen-
 ter declamat, qui Dignitates Ecclesiasti-
 cas palam ambiebant, & contra illos, qui
 privilegia nempe Exemptiones obtine-
 bant,

neutiquam in eos Principes Tyrannos, qui po-
 testate legitima regnarunt, & quibus subditi fi-
 dem, ut par est, jurarunt, mortis truculentæ
 sententiam ferre, sed tantum in illos, qui per
 nefas Rempublicam quamcunque perturbant &
 invadunt. Pie etiam sentit, nunquam venefi-
 cium, atrox, perfidum & ab omni humanitate
 alienissimum facinus, adhibendum esse.

At longe prudentius egisset Joannes, si quæstio-
 nem, quam discutere nulli Veterum Patrum, Theo-
 logiam pertractantium, in mentem venit, omni-
 no præteriisset; cum enim perniciosissimæ su-
 spiciones & scandala ex ea pullularint, optan-
 dum esset, ut illi Scriptori, qui tam noxiam
 sententiam primo ausus est tradere, calamus ar-
 tramentum non reddidisset.

bant, seque Jurisdictioni Legitimorum Præpositorum suorum subtrahebant. Parcens Pontificis Maximi honori, dicit, non expedire, ut Ecclesia hujusmodi beneficia dispenset. Notat, inter monachos aliosque viros Religiosos dari complures hypocritas, & inprimis conqueritur, quod immunitatem a decimis, aliaque privilegia Romæ obtinerent, speciatim Templi Milites designans. At præter alios a sincera pietate & animo ab omni avaritia remoto laudat Carthusienses & Monachos Grandimontenses. Denique Opus istud est corpus Doctrinæ Moralis & Politicæ, in quo Auctor vastissimam prodit eruditionem, cum plurimos citat Scriptores, quorum libri non omnes ad nos usque pervenerunt. Verum ejus eruditio non satis diggesta esse videtur, argumenta, quæ in medium affert, non stringunt, & stilus ostentationem sapit. Præterea hic Scriptor non attendit ad morum temporumque diversitatem, atque, ut exemplum proferamus, de Arte & Disciplina militari, & de Judiciorum Ordine, ita dissertit, quasi vero tempore antiquorum Romanorum scripsisset, & nulla interim in orbe terrarum mutatio contigisset.

Paulo post, videlicet eodem anno millesimo centesimo quinquagesimo nono, Tolosano bello adhucdum fervente,
Joan-

Sæcul. XII.
A.C. 1159.

c. 21.

p. 496.

c. 23.

VI. c. 2. 3.

V. c. 13.

Sæcul. XII. Joannes Saresberiensis Thomæ Cancellario aliud Opus inscripsit, cui nomen imposuit, *Metalogica*, estque Apologia bonæ Dialecticæ & veræ eloquentiæ contra Sophistam astutum, quem, presso vero nomine, ut parcat, Cornificium appellat. Joannes virorum illustrium nomina, quorum famam Sophista ille obscurare conabatur, recenset, nempe Gilbertum Porretanum, Cancellarium Ecclesiæ Carnotensis & postea Episcopum Pictaviensem, Theodoricum, celebrem artium liberalium Doctorem, Guilielmum *de Conques* Dialecticum, Bernardum Carnotensem, Abaelardum, quem Peripateticum Palatinum ob locum natalitatis suæ appellat, Anselmum & Rudolphum Laudunenses, Albericum Remensem, Simonem Parisiensem, & Guilielmum de Campellis. Sed Hugoni S. Victoris & Roberto Pullo parcebat. Dicit Auctor, plurimos sua ætate Arte Logica delectari, sed queritur, paucos bona methodo uti, & complures totum vitæ suæ tempus huic studio sine emolumento consecrare. Aliqui in Introductione Porphyrii morabantur, & totam Logicam in Tractatu de Universalibus docebant. Alii primæ Categoriæ inhærentes, ceteras omnes ad eam referebant. Subtilissimos conceptus circa voces & negationes

Sæcul. XII.
A.C. 1159.

II. c. 6.

c. 7.

III. c. 1.

II. c. 19.

III. c. 2.

Metalogica.

tiones conglobatas sine fine excogitabant. Sæcul. XII.
A. C. 1159.
 Omnes quæstiones, quas cogitatione
 assequi possumus, & nulli rei utiles,
 discutiebant; sapientiores Doctoribus
 Antecessoribus suis videri, Discipulos
 suos in admirationem rapere, & Ad-
 versarios turbare cupiebant, se ipsos ma-
 gis & propriam gloriam quam veritatem
 amantes.

Auctor Logicam Topicam præprimis,
 & studium veritatis probabilis extollit,
 dicens, pauca posse demonstrari, &
 raro veritatem certam a nobis depre-
 hendi. *Ars demonstrandi*, inquit, *vix*
amplius inter nos usui est, quia soli pro-
pe Geometriæ convenit, quam rari di-
scunt, nisi in Hispania & locis Afri-
cæ propinquis. Nam illi populi inter
ceteros Geometriæ student, Astronomiæ
causa, sicut etiam Ægyptii & non nulli
Arabes.

Quamvis vero Joannes Aristotelem c. 27.
 dilaudare & mirari soleret, non suade-
 bat tamen, ipsi simpliciter esse creden-
 dum, sed complures in eo errores indi-
 cabat. Hæc mihi in duobus hisce Joan-
 nis Saresberiensis Operibus præ ceteris
 notatu digna visa sunt.